

Проект фінансується
Європейським Союзом

**“РОЗВИТОК ІНТЕГРОВаних
СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ДЛЯ
ВРАЗЛИВИХ СІМЕЙ І ДІТЕЙ”**

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

Винников О.

ОГЛЯД ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ ТА ПРОЕКТІВ ТАКИХ АКТІВ,

ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ ТА

ЗДІЙСНЕННЯ ЦІЛЕЙ ПРОЕКТУ (ЧЕРВЕНЬ 2007 РОКУ)

КИЇВ

ЧЕРВЕНЬ – 2007

I. Загальні положення

У червні 2007 року Верховна Рада та Президент України не приймали важливих законодавчих актів, що стосуються захисту прав вразливих сімей та дітей і, відповідно, цілей Проекту.

II. Очікувані зміни для цілей Проекту

1. Деякі зміни у законодавстві України в червні 2007 р. стосувалися влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

1.1. Закон України № 1072 „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усиновлення” не набрав чинності, оскільки Президент України вручив 15 червня пропозиції до цього закону, які означають накладання вето. Втім, ці пропозиції мають на меті сприяння виконанню Конвенції ООН про права дитини та приєднанню України до Гаазької конвенції 1993 року з питань міждержавного усиновлення.

1.2. Затверджено Типове положення про центр захисту безпритульних дітей „Наші діти” для тривалого перебування дітей 3-18 років та надання їм комплексної допомоги. Основними особливостями указаної форми є проживання дітей у сімейних групах разом з наставником та забезпечення працевлаштування або навчання дітей після досягнення повноліття. Ця інноваційна форма влаштування дітей запроваджується до 2011 року в м. Києві в порядку експерименту на підставі Постанови КМУ № 787 від 30.05.2007 р. і може бути пізніше рекомендована для запровадження в інших регіонах.

1.3. З 16 червня набрав чинності Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту № 1386 від 28.04.2007 р. Цим наказом затверджено Порядок ведення Єдиного електронного банку даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і громадян, які бажають взяти їх на виховання; а також Порядок ведення Єдиного електронного банку даних

дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, формування якого має завершитися до 30 серпня цього року.

Варто додати, що Державний комітет статистики України щойно оприлюднив офіційні відомості про чисельність усиновлених дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (джерело: www.ukrstat.gov.ua, анонси від 18.06.2007 р.):

	Чисельність дітей, всиновлених протягом року	Із них:				Загальна чисельність дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування на кінець року
		громадянами України, осіб	у % до загальної чисельності всиновлених	іноземцями, осіб	у % до загальної чисельності всиновлених	
2000	7692	5492	71,4	2200	28,6	...
2001	7593	4921	64,8	2672	35,2	...
2002	6925	4584	66,2	2341	33,8	...
2003	6345	4103	64,7	2242	35,3	96112
2004	5596	3515	62,8	2081	37,2	97590
2005	5241	3085	58,9	2156	41,1	97829
2006	4318	3184	73,7	1134	26,3	102912

2. У сфері державної соціальної допомоги в червні 2007 року відбулися такі зміни.

2.1. Відповідно до Постанови КМУ № 605 від 04.04.2007 р., затверджено Порядок інформування про призначення і виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають під опікою (піклуванням) і проживають у сім'ях опікунів (піклувальників), за принципом „гроші ходять за дитиною” чи припинення їх виплати в умовах експерименту в 2007 році (Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту № 880 від 30.05.2007 р.).

2.2. З 2 липня ц.р. набере чинності аналогічний Порядок інформування про призначення і виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних

сім'ях за принципом „гроші ходять за дитиною” чи припинення їх виплати в 2007 році (Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту № 2006 від 07.06.2007 р.).

2.3. Внесено зміни до Порядку фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету (Постанова КМУ № 782 від 30.05.2007 р.). До цих видатків включено державну соціальну допомогу сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, а також тимчасову державну допомогу дітям.

2.4. Уточнено повноваження щодо контролю за правильністю і своєчасністю призначення і виплати державної соціальної допомоги та інших соціальних виплат і пільг дітям і сім'ям з дітьми, соціальної реабілітації дітей-інвалідів, організації роботи державних соціальних інспекторів та надання соціальних послуг (Постанова КМУ „Про затвердження Типових положень про Головне управління праці та соціального захисту населення обласної, Київської міської та Севастопольської міської державної адміністрації, і про управління праці та соціального захисту районної, районної у м. Києві та Севастополі державної адміністрації” № 790 від 30.05.2007 р.).

3. Серед важливих змін у законодавстві України протягом червня 2007 року, що стосуються цілей Проекту, варто зазначити такі.

3.1. Затверджено розподіл коштів на фінансування заходів з оздоровлення та відпочинку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей з інших соціально незахищених категорій влітку 2007 році у сумі 12 533 тис. грн. (Розпорядження КМУ № 448-р від 20.06.2007 р.).

3.2. Зміни до статті 22 Закону України „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” встановлюють пільги стосовно зарахування до вищих навчальних закладів I-IV рівні акредитації та професійно-технічних навчальних закладів. Для дітей-інвалідів таке

зарахування відбувається поза конкурсом у разі складання вступних іспитів (випробувань), а діти з малозабезпечених сімей мають переважне право зарахування за інших рівних умов, якщо батьки дитини або той з батьків, з яким проживає дитина, є інвалідами. При тому під час навчання стипендія та пенсія (державна соціальна допомога дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства) відтак має виплачуватися в повному розмірі (Закон України № 1000 від 03.05.2007 р.; набрав чинності 08.06.2007 р.).

Окремі положення щодо надання пільг дітям-сиротам уточнено у листі Міністерства освіти та науки № 1/9-357 від 08.06.2007 р.

3.3. З 5 червня завдяки внесенню змін до пункту 5.1.9 Закону України „Про податок на додану вартість” звільнено від оподаткування податком на додану вартість путівок на оздоровлення та відпочинок дітей на території України (Закон України № 931 від 13.04.2007 р.).

3.4. Значні зміни внесено також до Основ законодавства України про охорону здоров'я. Зокрема, підтверджено право пацієнта старше 14 років на вибір лікаря та методів лікування, на допуск членів сім'ї, опікуна чи піклувальника під час перебування в стаціонарному закладі охорони здоров'я, на збереження таємниці про стан здоров'я. Крім того, заборонено передавати інформацію про діагноз та методи лікування за місцем роботи або навчання пацієнта. Уточнено гарантії отримання інформації про стан здоров'я дитини (підопічного) для батьків (усиновлювачів), опікунів та піклувальників (Закон України № 997 від 27.04.2007 р., набрав чинності 20.06.2007 р.).

3.5. Затверджено Типове положення про соціальний гуртожиток для осіб, які потребують соціального захисту (Постанова КМУ № 783 від 30.05.2007 р.). Зокрема, передбачено два види соціальних гуртожитків (для сімей та одиноких осіб, які перебувають на соціальному квартирному обліку), які є комунальною власністю органів місцевого самоврядування. Типовий договір найму житлового приміщення у соціальному гуртожитку

може бути розірваний на вимогу органу місцевого самоврядування лише за рішенням суду. Розмір плати за користування соціальним гуртожитком встановлюється відповідно до Постанови КМУ № 155 від 07.02.2007 р.

3.6. План заходів щодо реалізації Стратегії демографічного розвитку на період до 2015 року, зокрема, поетапне наближення розміру державної допомоги по догляду за дитиною до досягнення трирічного віку до розміру прожиткового мінімуму для дітей віком до шести років, затверджено Розпорядженням КМУ № 382-р від 06.06.2007 р.

III. Законопроектна робота Верховної Ради

Верховна Рада України в червні 2007 року провадила певну законопроектну роботу, пов'язану з захистом прав дітей.

Зокрема, законодавчим органом України прийнято за основу законопроекти:

- 1) „Про внесення змін до статей 155, 156 Кримінального кодексу” (Постанова Верховної Ради № 1129 від 06.06.2007 р.);
- 2) „Про внесення змін до статей 304 та 323 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти сім'ї та дітей” (Постанова Верховної Ради № 1130 від 06.06.2007 р.).

Постанови Верховної Ради про прийняття за основу проектів законів України „Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо відповідальності за використання дитини для жебракування”; та „Про оздоровлення та відпочинок дітей” ще не опубліковано).

У червні 2007 року в Верховній Раді України не було зареєстровано законопроекти, які стосуються захисту прав дітей та, відповідно, цілей Проекту.

Проект ЄС “Розвиток інтегрованих соціальних служб для вразливих сімей і дітей”
вул. Десятинна 14, офіс 211, 01025, Київ, Україна
Тел./факс: +380 (44) 270 55 16 E-mail: info@everychild.kiev.ua
Web: <http://everychild.org.ua/uk/projects/tacis/>